

גיליון מס' 87, שנה 41, פורים תשע"ב - אביב 2012

מבט אל

כמה זמן לא באנוי בקולאב ארסואר לינימ
אל באוניוויסיטה פאזרית ופאס

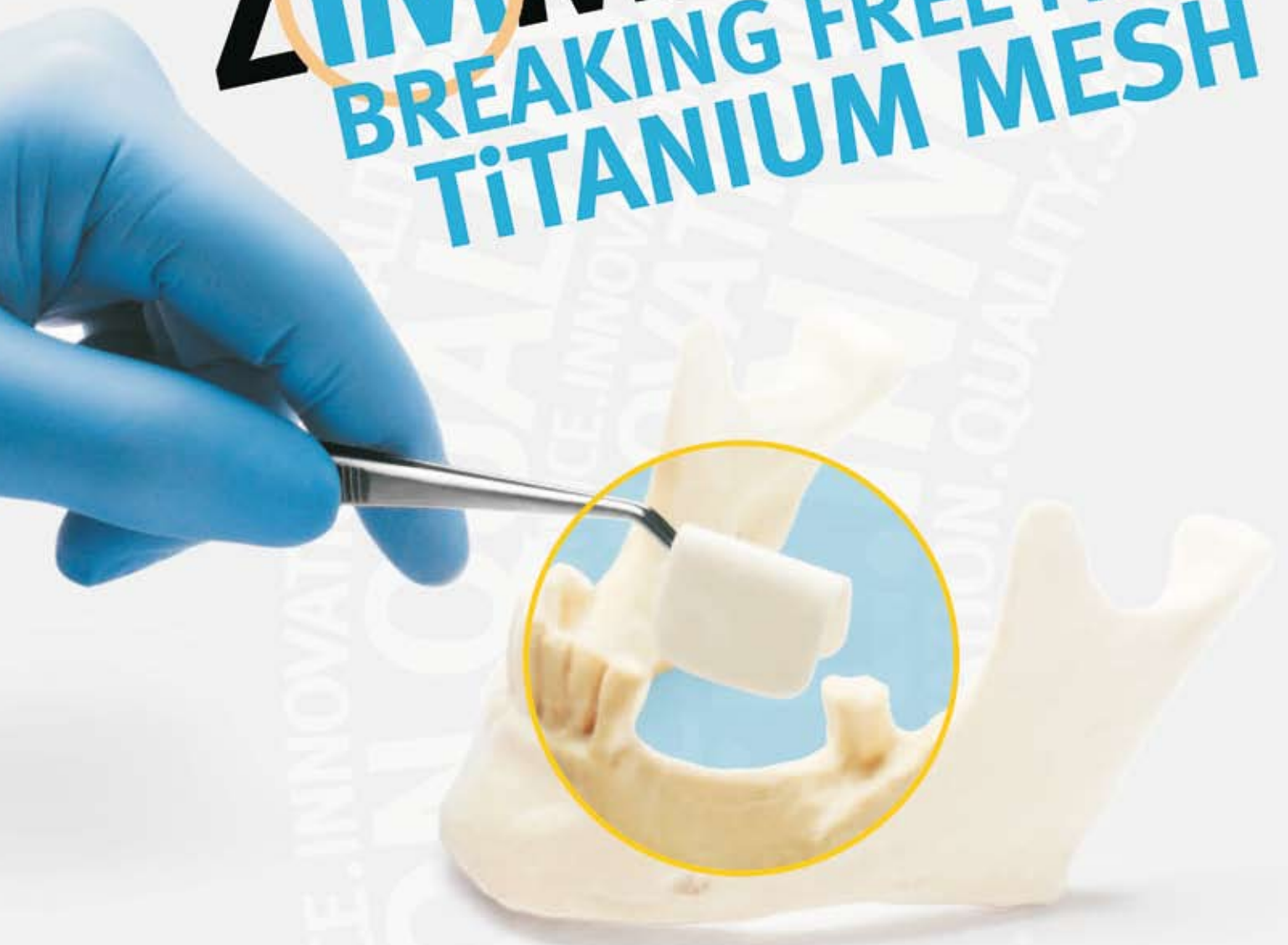
AΩ Convention 2011

Fort Lauderdale, Florida

ZIMMER

BREAKING FREE FROM TITANIUM MESH

I am The Zimmer CurV™

ממברנת Zimmer CurV™ עשויה מקולגן מוקשח ומגיעה בעיצוב המאפשר אוגמנטציה וורטיקלית הן עבור לסת תחתונה והן עבור לסת עליונה. ייחודיות הממברנה הינה בטכניקת התקנה ידידותית עבור הרופא והקלה עבור המטופל בהרמת רכס וורטיקלית ללא צורך בניתוח נוסף להסרתה.

I am an industry first, and I am Zimmer.

For more information on how the Zimmer CurV membrane is an alternative to titanium mesh, please visit us at www.zimmerdental.co.il or contact a sales representative at 03-6124242

15

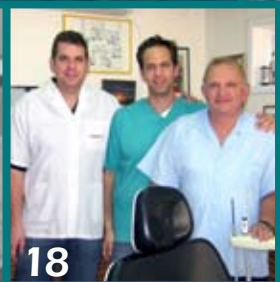
5

10

20

18

12

יומן < 5

חדשות אלפא אומגה < 10

ביקור בסיאטל < 12

פנאי < 15

דור דור יביע אומר < 18

לזכרו - א.לוינר < 20

בינינו - מכתב לבוגרים < 23

התעניינות
סיאטל

קורא יקר,

ה"יומן" שלנו גדוש בחדשות על הנעשה בפקולטה. נזכיר כאן רק שלוש.

אחד המורים הוותיקים בבית ספרנו, פרופ' בדרי עזז, שהיה מנהל מחלקה וכיהן גם כדיקן הגיע לגבורות. החודש הוא חגג יום הולדת 80. המחלקה שלו ערכה לכבודו ארוחת בוקר חגיגית בהשתתפות הדיקן אדם שטבהולץ, שלושת מנהלי המחלקה האחרונים, וכל הצוות של הרופאים והסייעות של המחלקה הנוכחית.

מתמחה מהמחלקה לאורתודונטיה ושני סטודנטים מהשנה השישית ביקרו במסגרת חילופי סטודנטים ומתמחים באוניברסיטת טמפל שבפילדלפיה. הם משתפים מחוויותיהם.

שני סטודנטים מהשנה החמישית הזמינו את כתב הטלוויזיה מנחם הורוביץ מערוץ 2 יחד עם צוות צלמים להכין פרק בתכנית הפופולרית "שווה בדיקה" על מרפאת הסטודנטים שלנו, שהיא גם ברמה גבוהה וגם לא יקרה יחסית. הוא גם ראיין את הדיקן ועבר בדיקת מיון.

ד"ר אילן גלבווע, בוגר הפקולטה (1991), נסע לאוניברסיטת וושינגטון שבסיאטל, והתארח אצל בן כיתתו פרופ' אריאל ריגרוטסקי, מנהל תכנית ההתמחות בשיקום הפה. אתם מוזמנים לקרוא על חוויותיו.

ד"ר אילן מרקוביץ, שסיים זה עתה את ההתמחות במחלקה לפריודונטיה מספר במדור "דור דור יביע אומר" על שלושה דורות של רופאי שיניים במשפחתו.

אנו פותחים מדור חדש שבו יספרו אנשי הפקולטה כיצד הם מנצלים את זמנם הפנוי. פרופ' אבינועם יפה, ד"ר אביגדור קלינגר ויעל ספיר ובעלה מספרים על חוויותיהם בשעות הפנאי. מומלץ מאוד ללמוד משלושתם. בוגרים נוספים מוזמנים לספר לנו מה הם עושים בזמן הפנוי שלהם.

ועוד מדור חדש בגיליון זה - עדכון של הקוראים על כל מה שמתרחש בסניפי אלפא אומגה.

בימים אלה מלאו 10 שנים לפטירתו של אפרים לוינר ז"ל, אך בלבם של בני משפחתו ומכריו הוא נמצא יום יום ושעה שעה. רבים נזכרים בו בחיוך - מטופלים, סטודנטים, חברים ללימודים או שותפים לאחד מתחביביו הרבים. על כך ניתן לקרוא במדור "לזכרו".

וכמובן, מופיעים המדורים הקבועים של רפי פישר ו"דברי חכמים", וכדרכנו אני חותם את הגיליון הנוכחי במדור "בינינו".

קריאה מהנה,

נח שטרן, עורך

תמונת השער: במת המכובדים בכנס אלפא אומגה 2011 בערב חלוקת ה-Achievement Award
All the AO international Convention photos in this issue by James D. Feldman DDS

"מה נשמע" כתב העת של הפקולטה לרפואת שיניים ובוגריה. שנה 41 גיליון 87, פורים תשע"ב - אביב 2012

עורך: פרופ' נח שטרן 052-641-4770 nstern@cc.huji.ac.il

יו"ר ארגון הבוגרים: ד"ר דורון אפרמאן 050-857-3945 dorona@cc.huji.ac.il

מקדמות פרסום: ד"ר אורית הרמתי וגב' איריס צדיק

עריכה לשונית: אודי לוינגר

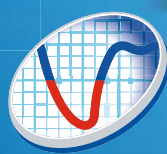
הפקה ודפוס: דפוס איילון, ירושלים

עיצוב גרפי: "מעוצב" ליאת חברוני

כתובת המערכת: "מה נשמע", בית הספר לרפואת שיניים, הקמפוס הרפואי ה.מ. הדסה, ת"ד 12272 ירושלים 91120

אתר הפקולטה: <http://dental.huji.ac.il>

אתר ארגון הבוגרים - מהנוסח העברי של אתר הפקולטה קיימת גישה ישירה

תענוג למנוע עששת

חפשו אותנו ב-f או www.gumisgood.com

שלשת המנהלים האחרונים של המחלקה. מימין: הפרופסורים רפי ולצר, בדרי עזר, ואריה שטיינר

יומן חדשות הפקולטה

פרופ' בדרי עזר בן שמונים

פרופ' דורית ניצן

וטיפול ללא חשש בבעיות התובעניות ביותר באחריות גדולה. ואכן, כל אחד מאיתנו שזכה לשהות במחיצתו, למד והתפתח. חזונו בתחום העבודה התגשם במלואו, ואכן אם נתבונן בפרי חזונו יש במה להתפאר. ובאשר למשפחתו, בדרי לא חסך בסיפורים על הכול. חשת שאתה מכיר את כולם: בדרי כבן, אח בכור, בעל, אב לשלושה ילדים. סיפורים מלאי צבע, אחריות, אהבה גדולה, קבלה, הבנה של האחר, ביקורת נוקבת, אבל תמיד עם אופי בונה. לאחר האובדן הקשה בנה בדרי משפחה חדשה ושוב אותו בעל, אותו אב. מדהים להקשיב להתייחסותו לענת בתו הקטנה. שירה של לאה גולדברג מתאר יפה את תחושותינו אודות יופיו של בדרי כיום: "נזכור את השיבולת בירקרק נעוריה עת כי עמדה זקופה וראשה לשמים דק גבעולה אף ישר וגא הוא ועכשיו שח ראשה לארץ כי כבד זהב בגרותה עטרת הריונה המלא יפות עיתותיה"

לעבוד במחיצתו זה לעבוד בעולם צבעוני מאין כמוהו. מספר סיפורים קלאסי. שמעת ממנו סיפורים על עלייה של משפחה מכובדת מעירק שמוצאת את עצמה באוהל במעברה. אבא רופא שיניים מוכשר ושובב, אימא אצילית נערצת, הילדים חברים בלב ובנפש וכולם באותה סירה צלחו את אותה הדרך, לכולם צלחה הדרך בקשת החברתית בארץ. שמענו על דרכו של אידאליסט קומוניסט נלהב, בתחילת דרכו עם אהבת נעוריו אמה, ומאוחר יותר על איש פעיל במפלגת העבודה. בתחום המקצועי לא היה יום דומה לקודמו. רופא חושב שהשתמש בתבונה בכלים הכירורגיים על מנת לטפל בכל דורש. בדרי כירורג נועז ואמיץ אך לא מסתכן או מסכן, כידי ימינו של פרופ' לוי אפשטיין, יצק את היסודות לשינוי שהפך את המחלקה ממחלקה לכירורגיה אוראלית למחלקה לכירורגיה מקסילופציאלית. רווי דמיון ומחשבה מקורית ויצירתית עשה את מה שהאמין והבין ולא דבק במה שכתוב, וכך פתח תחומים שונים ומגוונים

אכן בן שמונים. כשהועלה רעיון ההתכנסות היה אפשר להרגיש שכולם שמחים שיש הזדמנות לחגוג עם בדרי ולשמוח איתו. בניצוחן של שרה ודרורה, כל אחד מאנשי הצוות טרח והכין כך שהשולחן בחדר שבקומה 5 היה גדוש בכל טוב. כשבדרי נכנס עם טניה הם מצאו את צוות המחלקה במלואו ישוב סביב שולחן. כולם הגיעו לשמח את בדרי. פרופ' עזר נותר כשהיה: ג'נטלמן, איש עם חזון, מעורה, חכם, חריף לשון, נחוש, צנוע ונדיב מאין כמוהו. איש שאינו נרדם בשמירה.

המשתתפים במשחה

פרופ' דורית ניצן נושאת דברי ברכה במסיבה

הדיקן פרופ' אדם שטכנולץ מברך את חתן המשחה

לראשונה רופאי שיניים מאוניברסיטת אל-קודס סיימו תכנית התמחות בפקולטה שלנו

ד"ר דורון אפרמיון

במעמד חגיגי שנערך במועצת הפקולטה הראשונה לשנת 2012 בנוכחות פרופ' מוסא בג'אלי – סגן נשיא אוניברסיטת אל-קודס לענייני סטודנטים קיבלו ד"ר נור קוואסמה וד"ר דאוד שחדה אל-חלביה תעודות לסיום התמחות ברפואת הפה (ד"ר קוואסמה) ובאנדודונטיה (ד"ר שחדה אל-חלביה). על התעודות חתמו מנכ"ל הדסה - פרופ' אהוד קוקיה; הדיקן - פרופ' אדם שטבהולץ, מנהלי המחלקות ומנהל המרכז ללימודים מתקדמים - פרופ' ליאור שפירא.

טקס הענקת התעודות היווה המשך ישיר לפעילות הענפה והפורייה של המרכז בשנה האחרונה אשר הגיע לשיאו בשני אירועים מכוננים. הראשון - הסימפוזיון המזרח תיכוני הרביעי שנערך בחודש יוני בשנת 2012, והשני - הקמת ארגון ה- Alliance for Oral Health Across Borders בפילדלפיה חודשיים לאחר מכן, ארגון שהוא פועל יוצא מהצלחת הפעילות במרכז המזרח תיכוני כפי שדווח בגיליון "מה נשמע" הקודם. בטקס זה גם סיימתי באופן רשמי את כהונתי כמנהל המרכז ובלב בוטח העברתי אותו לידיה הנאמנות של ד"ר יעל חורי-חדד. כולנו מאחלים ליעל הצלחה בתפקידה החדש והחשוב.

אילו התבקשתי למנות את הצעדים המשמעותיים ביותר בתקופת כהונתי הייתי מציין בראש הרשימה את התגבשותה של תכנית ההתמחות במסגרת המרכז שהיום אנו עדים להצלחתה בדמותם של שגירייה המוצלחים ד"ר קוואסמה וד"ר שחדה אל-חלביה. היכולת המקצועית שרכשו תתרום לשילובם כמובילי דרך בתחומם במסגרת רפואת השיניים הפלסטינית בכלל ובאוניברסיטת אל-קודס בפרט. אין ספק כי יחסי האמון והחברות שנוצרו עם הזמן עם ד"ר קוואסמה וד"ר שחדה אל-חלביה כמו גם עם אחרים שלמדו במסגרת הפקולטה, תרמו ויתרמו לקידום ההבנה וההערכה בין שני העמים ואולי אף לקידום השלום דרך רפואת השיניים ברוח החזון של המרכז.

"To help in the consolidation of a true peace through dental education"

ד"ר נור קוואסמה בחברת הפרופ' קאופמן (מימין), הדיקן אדם שטבהולץ, הדיקן הסטודנטים באל-קודס מוסא בג'אלי וד"ר דורון אפרמיון

ד"ר דאוד שחדה אל-חלביה מקבל תעודה לסיום התמחותו

הישג מרשים לצוות מזכירות הסטודנטים

בישיבת מועצת הפקולטה האחרונה, ציין הדיקן לשבח את ליטל תורג'מן ובלה צונה על הישגם המרשים בקטגוריה "שביעות רצון כללית" במסגרת עבודתם במזכירות הסטודנטים. רמת שביעות הרצון משירותי מזכירות הסטודנטים נמדדים מדי שנה על ידי הנהלת האוניברסיטה. השנה זכה הצוות הנ"ל במקום הראשון עם 100% שביעות רצון מסטודנטים לתואר מוסמך ולרמה של 99% שביעות רצון מסטודנטים לתואר בוגר. ממוצע שביעות הרצון בכל הפקולטות באוניברסיטה הגיע ל-84% אצל סטודנטים לתואר מוסמך ול-78% אצל סטודנטים לתואר בוגר. הדיקן העניק לשתיהן עיצי פרחים.

מימין: הדיקן א.שטבהולץ, בלה צונה וליטל תורג'מן

OBITUARY OF MURRAY WOOLF

1925-2011

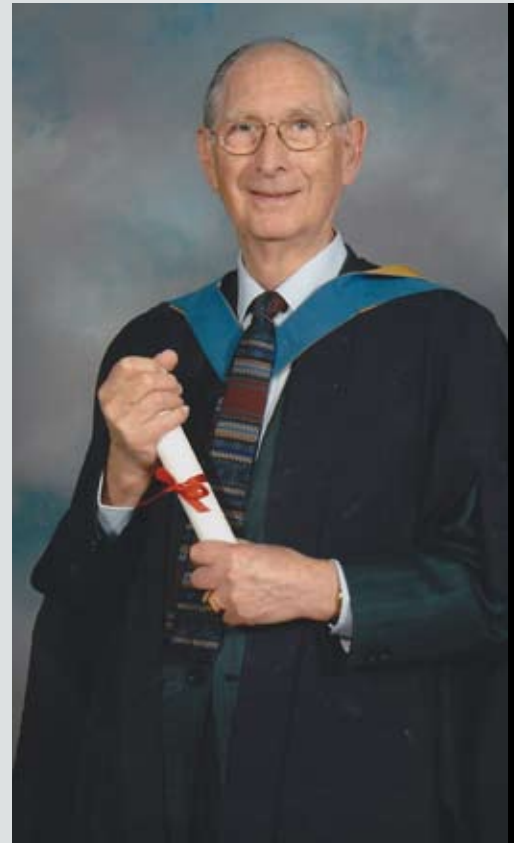
Murray was a stalwart of the London Chapter from the time of its inception as founder member in 1969. He was one of the very first dentists in the United Kingdom to be associated with Alpha Omega since 1952, when the creation of a Dental School in Jerusalem was first mooted by a group headed by the likes of Bruno Schrotter of London, Professor Isaac Schour of Illinois and Dr Sussman of Tel Aviv. He found time in his busy orthodontic practice to serve on the Chapter Council over the years and just about every job from President down, and was active in raising

funds for both Israeli Schools via the London Chapter Charitable Trust.

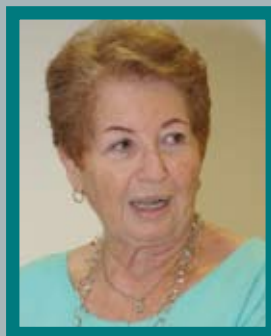
He endowed the Murray Woolf orthodontic prize in 1992 at the Hadassa Dental School, which is awarded annually. Murray typified the stuff and substance of Alpha Omega, an organization quite special, with aims and objects understood by relatively few, but benefit many.

Murray was certainly one of the few. We send our sincere condolences to his wife Norma, his children Lisa and Rafael and Family.

Emil Landes, London

מלכה בריק כלת "יקיר ירושלים" 2012

גברת מלכה בריק היא הזוכה בעיטור "יקיר ירושלים לשנת 2012". הטקס וקבלת העיטור ייערכו ביום ירושלים שחל השנה ב-20 באפריל. גברת בריק מכהנת ב-18 השנים האחרונות כמנהלת של העמותה "משלש", שפירושו "מתנדבי שירות לבריאות שיניים". העמותה הוקמה בשנת 1976 על ידי הגברת פאני עליאש ז"ל יחד עם פרופ' קלמן יעקב מן ז"ל. העמותה היא ללא מטרת רווח, והיא מעניקה טיפול למחלות פה ושיניים למעוטי יכולת. הטיפולים מתבצעים במרפאות הפרטיות של רופאי שיניים מתנדבים. העמותה הוקמה בשיתוף פעולה עם אחוות אלפא אומגה בירושלים. כיום פועלים במסגרת העמותה עשרות מטובי רופאי השיניים בעיר. על מלכה מוטלת האחריות למיין את המועמדים לטיפול באמצעות ראיונות אישיים. אחרי שנקבעה זכאותו ותכנית הטיפול, מופנה המתרפא אל מרפאתו הפרטית של אחד מרופאי השיניים המתנדבים בעיר. "משלש" אינה מקבלת סיוע כספי מגופים ציבוריים, לכן חייבת מלכה לחפש כל הזמן תרומות כדי לעזור לכיסוי ההוצאות של מפעל יקר זה. אנו מברכים את גברת בריק עם קבלת העיטור "יקיר ירושלים לשנת 2012".

פרויקט "בשביל המחקר" הגיע גם לפקולטה לרפואת שיניים

קבוצת תלמידי תיכון מצטיינים הגיעה לביקור בפקולטה לרפואת שיניים במסגרת הפרויקט של מוזיאון המדע "בשביל המחקר". האחראי על הקבוצה הוא לידור אופיר (תלמיד מחקר במעבדתו של פרופ' דורון שטיינברג) שהציג את המחקר העדכני בפקולטה. התלמידים התחלקו לקבוצות לימוד, ותלמידי החוג (קובי סודקוב ואסף סול) סייעו והציגו בפניהם מדגם של המחקרים העדכניים שנערכים בפקולטה.

כחלק מהסיוע בפקולטה צפו התלמידים בפעולת המיקרוסקופ הקונפוקלי (שממוקם בצב"ם) ובמכשירי האנליזה המתקדמים שבפקולטה לרפואת שיניים.

הפעילות הזאת היא עוד נדבך בפעילות הקהילתית המסועפת של הפקולטה. מי יודע, אולי בעוד מספר שנים נראה תלמידי תיכון אלה בין כותלי הפקולטה כתלמידים מן המניין...

"שווה בדיקה" גם בבית ספרנו 2

למעלה: הדיקן פרופ' שטבהולץ מדריך את כתב הטלוויזיה מנחם הורוביץ, בסניף במרפאת הסטודנטים
למטה: צלמי הטלוויזיה בפעולה

המתרפאים במחירים סבירים מאד. מר הורביץ וצוות צלמי טלוויזיה הגיעו לבית ספרנו, הוא ראיין את דיקן הפקולטה, פרופ' אדם שטבהולץ ואף עבר בדיקת מיון על ידי שני הסטודנטים הנ"ל בפיקוחו של פרופ' אבינועם יפה. המסקנה הייתה ברורה: את הטיפול האיכותי והזול ביותר ניתן לקבל אצלנו, בקליניקת הסטודנטים. התכנית שודרה בערוץ 2 בתחילת חודש פברואר השנה.

תכנית הטלוויזיה הפופולרית "שווה בדיקה" בערוץ 2 העלתה גם את מרפאת הסטודנטים של בית ספרנו למקורני הטלוויזיה הישראלית. שני סטודנטים בשנה ה' שלי זיתוני ואלון עוז, הביאו לידיעתו של כתב הטלוויזיה מנחם הורוביץ את קיומה של מרפאת הסטודנטים בבית ספרנו ואת העובדה שכל הטיפולים מבוצעים בהשגחתם והדרכתם של מיטב המומחים ברפואת שיניים, ועם זאת ניתנים הטיפולים לציבור

סמינר על גמילה מעישון

- א. הניקוטין הוא סם ממכר.
  - ב. עישון = מחלה כרונית.
  - ג. לפני כשנתיים הותרה לשימוש תרופה חדשה, בעלת תופעות לוואי פחותות ויעילות מוכחת.
  - ד. התרופה הנ"ל נכנסה השנה לסל התרופות.
  - ה. ניתן להירשם לסדנאות לגמילה מעישון, חינם אין כסף.
  - ו. הנרשמים מקבלים ליווי למשך שנה עד לגמילה.
- ליצירת קשר ולפרטים נוספים ניתן לפנות למרפאה למניעה ולגמילה מעישון בטלפון: 02-6779359

ד"ר אביגדור קלינגר

במהלך חודש נובמבר אירחה המחלקה לפריודונטיה את היועצת לגמילה מעישון של בית חולים הדסה, הגברת איילת שבתאי מהמרכז לגמילה מעישון, שהעבירה סמינר מיוחד בנושא. המרכז פועל כשנה במסגרת היחידה לטיפול בחולי COPD בבית החולים הדסה עין כרם. במהלך הסמינר הועברו מסרים חשובים, המגובים במחקרים שפורסמו בעיתונים מדעיים. להלן עיקרי הדברים:

אמריקני, פלסטיני וישראלי מנסים לעקור שן...

רותם רוזנבלט

זה נשמע כמו התחלה של בדיחה לא מוצלחת, אך למעשה זהו רעיון שצץ במהלך מפגש של שלושה דיקנים מבתי ספר לרפואת שיניים.

בסוף אוגוסט האחרון הוזמנו במסגרת הפרויקט "גשר לשלום" שני נציגי שנה חמישית מהאוניברסיטה העברית, יחד עם שני סטודנטים מהשנה המקבילה באוניברסיטת אל קודס לשבועיים וחצי של חילופי סטודנטים באוניברסיטת טמפל שבפילדלפיה. התמזל מזלי ונבחרתי להיות אחת מהארבעה.

כשאני כותבת "מזל" אני מתכוונת לאירוח המלכותי שקיבלנו מהאוניברסיטה ומהדיקן עצמו, ואני מתכוונת גם לרופאים שהכרנו והזמינו אותנו למרפאות הפרטיות שלהם, שנראות כמו חלום רחוק של כל סטודנט. רוב הרופאים לא הסתפקו רק בסיוור במרפאה, אלא לקחו אותנו "לטעום" מפילדלפיה, גם מאכלים מקומיים וגם קצת תרבות: מקומות חשובים, מוזיאונים, פאבים ומשחק בייסבול. קבוצת הבית ניצחה כי ככל הנראה הבאנו הרבה מזל. את הבקרים בילינו באוניברסיטה, רוב הזמן בקליניקה ומדי פעם בשיעורים.

מתברר שבצד השני של העולם עושים שחזורים באותה דרך, לוקחים מטבעים באותה דרך ומסירים אבנית באותה דרך. כן, וגם המטופלים מברזים באותה דרך. וכשזה קורה הסטודנטים מתוסכלים באותה מידה. אבל שם כל מי ש"מובטל" מוצא את דרכו למחלקת כירורגיה. כל סטודנט צריך לעקור 150 שיניים עד סיום לימודיו! בערך הכמות שכל שנה ו' בבית ספרנו בירושלים תעקור במשך שנה.

יש שם מטופלים בשפע ואין צורך לריב עליהם, אבל על העמדות צריכים. כל אחד צריך לחתום על ציוד וגם על כיסא לפני כל טיפול. כששמעו שלכל אחד מאיתנו יש יוניט קבוע משלו הם לא האמינו.

מלבד הלימוד הקליני, הערך העיקרי של התכנית היה המפגש בין סטודנטים ממקומות שונים. גרנו ביחד, אכלנו ביחד והסתובבנו אחד עם השני.

שבועיים כה אינטנסיביים שבהם מבלים שמונה סטודנטים יחד הם בסיס לקשר טוב בין קולגות ברחבי העולם, ויותר מכך - זוהי תחילתה של ידידות מופלאה.

הייתי מתמחה-אורח באוניברסיטת טמפל

ד"ר עמית שיפרמן

בקיץ האחרון ביקרתי במחלקה לאורתודונטיה באוניברסיטת טמפל שבפילדלפיה, ארה"ב. הביקור שלי שם נערך במסגרת תכנית חילופי מתמחים בין המחלקה לאורתודונטיה באוניברסיטת טמפל לבין מחלקת האם שלי, המחלקה לאורתודונטיה בבית הספר לרפואת שיניים בירושלים. התכנית יצאה לדרך לאחר שיחות מתמשכות בין פרופ' צ'אושו, מנהלת המחלקה שלי, לבין פרופ' Orhan Tuncay, מנהל המחלקה לאורתודונטיה בטמפל. יש לציין כי תכנית ההתמחות היא יחידה מסוגה בין מחלקות לאורתודונטיה בפרט, ובבית הספר לרפואת שיניים בארה"ב בכלל.

תכנית החילופין הוקמה במטרה להיחשף לשיטות עבודה, לדרישות, ולכישורים הקליניים השונים הנדרשים ממתמחים בתחום הלימודים, תוך יצירת שיתוף

פעולה וחיבור למחלקה לאורתודונטיה באוניברסיטת טמפל בתחום המחקרי, האקדמי והקליני.

ביקור הלימודים הזה היה עבורי חוויה שאזכור ואנצור לשנים ארוכות. התודעתית למחלקה מפוארת ומרשימה, העומדת בשיא הקדמה מבחינת המכשור, החומרים והטכנולוגיה. במהלך הביקור השתתפתי בסמינרים, וביליתי שעות ארוכות בקליניקה. כך נחשפתי לשיטות עבודה, גישות טיפוליות, וטכניקות שונות הנהוגות, אצל מארחי, ולדעתי ניתן ליישמן גם במחלקתנו בירושלים.

התקבלתי במחלקה בפילדלפיה בסבר פנים יפות. כל הצוות, החל מהמתמחים, דרך מנהל המחלקה, ועד דיקן הפקולטה, אירחו אותי בחום, וסיפקו את סקרנותי מעל המצופה.

עם זאת, סיכמתי לעצמי שתכנית ההתמחות אצלנו בירושלים היא ייחודית, בעיקר

משום שגישתה היא מולטי-דיסציפלינרית והיא משתפת מחלקות נוספות כגון המחלקות לשיקום, לפריודונטיה, ולכירורגיה פה ולסת. היא גם כוללת מסגרות טיפוליות מיוחדות כגון שיניים כלואות, טיפול במבוגרים, טיפול במתרפאים עם שסעים, טיפול במתרפאים אורתוגנטיים וכדומה. לאור זאת התאפשר לי לתרום למארחי מהידע שרכשתי במהלך ההתמחות שלנו הן בפן הקליני והן בפן הארגוני.

אני שמח וגאה להיות הראשון שלקח חלק בתכנית זו. אני מאמין שלתכנית יש פוטנציאל גדול של הפריה הדדית בכל תחומי העשייה. התכנית שלנו בירושלים תצטרף ליחסי הגומלין עם מרכזים רפואיים מובילים במדינות שונות בעולם. אני תקווה שתכניתנו תקדם ותוביל את המחלקה שלנו לשגשוג ותבסס אותה כאחת המחלקות הטובות בעולם.

חדשות אלפא אומגה

הכנס הבינלאומי של אלפא אומגה 2011

נח שטרן

חברים שאלו אותי אם נהנית בכנס העולמי של אלפא אומגה שהתקיים בסוף דצמבר 2011 בפורט לאודרדייל בארה"ב. כשענית שנהנתי מאוד, ראיתי על פני חבריי הבעה של חוסר אמן, כאילו אמרו: "נו, באמת?!"

התחלתי להסביר: "הכנס נמשך שבוע ימים, מיום א' עד יום א'. ביום הראשון יש הרשמה שכוללת כניסה למלון, קבלת חדרים, עדכון עם מי אתה מעוניין לשבת בשולחן בזמן הארוחות החגיגיות וכו'. אין ספק - בלאגן אימים. אבל רק כדי שבוע יהיה רגוע ויתנהל על מי מנוחות."

ביום שני בבוקר מתחיל הכינוס. לטקס הפתיחה כולם מגיעים לבושים באופן חגיגי וייצוגי. את האולם מכינים לפי הנחיות ההנהלה כאולם קונגרסים עם כמה שעליה ישבו כל חברי הוועד המוביל את האחוזה. עם פתיחת הישיבה עולה לבמה הנהלת אלפא אומגה לפי סדר, כשכל אחד ואחד מוצג לפני הקהל בליווי תפקידו. האיש תופס את המקום המיועד לו ובו שלט הנושא את שמו. כך עולים לבמה כל חברי ההנהלה, מהדרג הנמוך ביותר ועד הדרג הגבוה ביותר, ומקבלים כבוד על נשיאתם בעול במשך כל השנה

כולה. העלייה לבמה מלווה בהצגת דגלי המדינות שבהן קיימים סניפים של אלפא אומגה. ילדותי? מלאכותי? אני הייתי מגדיר זאת מסודר ומכובד מאוד.

למחרת מתקיימת ישיבת מליאה עם כל נציגי ה-Chapters. ראשי הוועדות מוסרים דיווחים על פעילותן השנתית והצירים מאשרים את הנציגים שיכהנו בוועדות השונות בשנה הבאה. העניינים השוטפים הם רבים, והישיבה העסקית מתארכת לכדי שעות רבות. צלם נמצא באולם דרך קבע ומנציח את הדיונים, את הבחירות ואת ההצבעות. בשעות אחר הצהריים ולמחרת מתקיימות גם הרצאות מקצועיות. יש לציין שרוב קהל הוותיקים באים לכינוסים בכל שנה ושותים בצמא את ההתרחשויות היומיות.

המושב החגיגי ביותר בכינוס כולו מתקיים באמצע השבוע, בערב שבו מוענקת מדליית ההישגים – Achievement Award, לאישיות בכירה מהתחום הקליני או המחקרי או בשל פעילות יוצאת דופן למען הכלל. בערב הזה שוב שולטת החגיגות ומתבטאת בהשתתפות המונית בטקס בלבוש חגיגי ביותר שמוסיף לאווירה הכללית של ההדר. בדרך כלל חתן השמחה נושא נאום משמעותי ביותר, וכל הקהל מקשיב לו בקשב רב.

הנשיא החדש ד"ר מיכאל ספקטור

הנשיא היוצא ד"ר מיכאל סנבאום

בראש מעייניהם, ואפשר לראות זאת בין השאר בהחזרת תשובה מיידית בכתב לכל פנייה שהם מקבלים. לאחרונה הוכנסה בסוד העניינים מזכירה אנרגטית שעונה למכתבים ברגע שהם מגיעים לידיה.

נעים מאוד להיות חלק ממפעל אדיר זה שקיים כבר 104 שנים, ועם הזמן סיגל לעצמו מסורת של פילנתרופיה ויחס אוהד במיוחד כלפי מוסדות רפואת השיניים בישראל.

אלפא אומגה מושתתת על שלושה עקרונות שמתבטאים במשפט שמקשט את נייר המכתבים של האחוזה: "האיגוד הדנטלי הבינלאומי המבוסס על הצטיינות מקצועית, על אחווה ועל ערכים יהודיים", ואמנם חברי האחוזה בארה"ב מתנהגים בהתאם. נהניתי מאוד לראות את המסירות ואת הרצינות של הפעילים השונים במילוי התפקידים שהם מופקדים עליהם. כל הפעילים הם גם רופאי שיניים פעילים במרפאות פרטיות. היעילות נמצאת

הזוכה באות ההצטיינות הגבוה ביותר של אלפא אומגה

בטקס הפתיחה של הכינוס השנתי הבינלאומי של אלפא אומגה נתבקש יו"ר הוועדה להענקת אות ההצטיינות הגבוה של אלפא אומגה למסור דוח על בחירת האישיות שתקבל את הפרס בכינוס הבא של האחוזה. יו"ר הוועדה ליאונל גרינברג בחר למסור את הדוח בצורת חידה לקהל עם רמזים. תוך כדי הקראת הדוח התגלו כל פעם עוד נתונים של האישיות המוכבודת שעומדת לקבל את הפרס. עד מהרה זיהה רוב הקהל שמדובר בדיקן בית הספר לרפואת שיניים של האוניברסיטה העברית והדסה בירושלים, הלא הוא פרופ' אדם שטבהולץ. הפרס יוענק לאדם שטבהולץ ככנס הבינלאומי הבא של אלפא אומגה שיתקיים במדינת אריזונה בארה"ב בחודש דצמבר 2012.

קהל מקבל באהדה רבה את הידיעה שהדיקן אדם שטבהולץ הוא חתן הפרס הגבוה של אלפא אומגה לשנת 2012

נגיד: נח שטרן 052-641-4770 nstern@cc.huji.ac.il
 דירקטור בהנהגה העולמית של AO: איילה שטבהולץ
 ירושלים:

אביגדור קלינגר 052-321-8019 avigdork@ekmd.huji.ac.il
 אלון לבני 054-493-8390 alonl@hadassah.org.il

תל-אביב:
 שחר בלחש 050-597-4433 drblachash@gmail.com
 אלדר הלפט 052-258-2335 helft1@bezeqint.net
 ולאדי דבויריס 057-818-0758 vladi@dvoyris.com

חיפה:
 מגדי דיסטלפלד 054-633-6317 dmd@netvision.net.il
 פעילים בין הסטודנטים בירושלים:
 רותם רוזנבלט 052-640-2204 7rotblatt@gmail.com
 ויקה יאפה 054-741-0777 vikayaffe@gmail.com

נבחר נגיד חדש לאלפא אומגה בישראל

בכינוס אלפא אומגה האחרון שהתקיים בחודש דצמבר 2011 במלון דן אילת נבחר נח שטרן, המועמד של סניף ירושלים, לנגיד הבא של אלפא אומגה ישראל. בישראל יש שלושה סניפים (Chapters). בראש כל סניף מכהנים לרוב שלושה קצינים: אחד הוא הנשיא, השני גזבר, והשלישי מיועד לתפקידים מיוחדים. להלן השמות, הטלפונים וכתובות המייל של כל אחד מהקצינים. אלפא אומגה מקדמת בברכה חברים חדשים. תרגישו בנוח להתקשר לסניף הקרוב אליכם ונודון באהדה רבה לקבלתכם כחברים אצלנו.

ביקור בוושינגטון, סיאטל, בתכנית ההתמחות בשיקום הפה

ד"ר אילן גלבווע

בחודשים אוקטובר-נובמבר 2011 התארחתי במחלקה לשיקום הפה באוניברסיטת וושינגטון בסיאטל. יצאתי קשר עם פרופ' אריאל ראיגרוודסקי, מנהל תכנית ההתמחות וחברי לספסל הלימודים בהדסה (מחזור 1991), שנענה ברצון והזמין אותי לביקור כ-visiting scholar. כהכנה לביקור נדרשה הוצאת ויזת לימודים ומספר חודשי המתנה. הביקור, שהתאפשר בתמיכת אוניברסיטת תל-אביב, השאיר עליי רושם עז וברצוני לשתף אתכם בחוויות שעברתי.

אוניברסיטת וושינגטון מונה כ-45,000 סטודנטים ומשתרעת על שטח נרחב בבניינים יפים הבנויים מלבנים אדומות. ראשי התיבות UW (Washington university) מופיעים כמעט בכל מקום ומבוטאים (יו-דב). כלב האסקי בעל פרווה עבה המתאימה לתנאי קור הוא הסמל הנלווה לשם האוניברסיטה. כל

מי שלומד באוניברסיטה מקבל כרטיס "האסקי" שמשמש לכניסה ולזיהוי ברחבי הקמפוס. גם קבוצת הפוטבול משתמשת בשם האסקי, ובמשחקים שלה שמתקיימים באצטדיון הענק השוכן בסמיכות אין מקום פנוי – הכול תפוס. האוניברסיטה שוכנת לשפת אגם וושינגטון, וחלק מהחדרים משקיפים אליו. מזג האוויר בווינגטון יוצא דופן יחסית למיקומה הצפוני. בשל זרמי אוויר ושרשת הרים ימי השלג מעטים, ובדרך כלל הטמפרטורה בחורף היא מעל לאפס (בסביבות 10 מעלות). תקופת הגעת התאפיינה בשלכת מרשימה ובצבעים שובי עין של העלים בסתיו.

בית הספר לרפואת שיניים ממוקם יחד עם שאר מקצועות מדעי החיים בדרום הקמפוס. הוא ממוקם בשני בניינים בני 7 ו-6 קומות שהם חלק מתוך שורה של בניינים המקושרים ביניהם ובהם שוכנים בתי הספר לרפואה, בית חולים, מעבדות מחקר ומחלקות ללימודי מדעי החיים.

הקשר שלי ל-UW מתחיל עוד בתקופת התמחות שלי בתל-אביב, שאותה ניהל ד"ר בני לאופר שהתמחה בעצמו ב-UW. חומר הלימוד, הסמינרים, הספרים, הגישה של תכנון מקדים מדוקדק ותכנון אסתטי הושפעו מחומר הלימוד כפי שנלמד ב-UW.

עם הגעתי עברתי תהליך של קליטה שכלל פגישות מסודרות עם גורמים באוניברסיטה וטופס טיולים מסודר כבן 30 תחנות, כולל בחינות באינטרנט לגבי בטיחות, פרטיות ועוד. חלקתי חדר עם רופאה מסין ועם פרופ' JAMES S. BRUDVIK מהחוקרים הידועים בתחום תח"ן.

הצטרפתי לחיי היום-יום של המתמחים בשיקום הפה. אריאל ראיגרוודסקי הציג אותי לפני כולם ודאג שאקבל יחס מיוחד מכולם. תכנית ההתמחות נמשכת שלוש שנים כמעט ללא חופשות ובאינטנסיביות רבה ועולה סכום לא מבוטל. המתמחים מקבלים הכשרה הכוללת הרצאות, הצגות

Alumni, Faculty, Staff, and Patients of the UW School of Dentistry wish to thank the following individuals and organizations for their lifelong commitment and philanthropy. Their generosity has helped to create one of the world's finest educational institutions for oral health.

Partners In Excellence

PRESIDENTIAL LAUREATE

Washington Dental Service Foundation
Washington Dental Service Foundation

DISTINGUISHED BENEFACTOR

ד"ר אילן גלבוש (מימין) והמארח פרופ' אריאל רייגורדסקי

גם לצד הקולינרי והחברתי היה מקום. חברי אריאל דאג שגם תחום זה לא יקופח. סביב האוניברסיטה פזורות מסעדות רבות במחירים נוחים. אהבתי את המסעדות הוויאטנמיות ואת מרק הפו המיוחד שלהן. בזכות הקרבה לים יש שפע של דגים, פירות ים, דגי סלמון ועוד. מרק הצ'יז מומלץ במיוחד. האנשים שפגשתי בסיאטל היו מאוד חברותיים ופתוחים. התרשמתי מאוד מהסולידיות של האוכלוסייה, לא נתקלתי בסגנון מנקר עיניים במכוניות ובלבוש. פגשתי ישראלים רבים העובדים במיקרוסופט, בבואינג ובחברות היי-טק שונות. בסיאטל יש שפע של אטרקציות ומוזיאונים, פעילות מוזיקלית ועוד ועוד. חזרתי לישראל, המדינה שאני הכי אוהב בעולם, עם טעם של עוד. אני בטוח כי אמצא זמן בעתיד לחזור לסיאטל, למקום מיוחד ואהוב שהכרתי.

הבוגרים ולומדים יחד מספר ימים. התרשמתי מאוד מהצגות מקרים שעסקו במעקב ארוך טווח. במחלקה קיים תיעוד של כל מקרה שטופל. אני נכחתי בהצגת מקרה שעבר ניתוחי חניכיים לפני כמעט 30 שנה, וכעת הוצג המצב הנוכחי, כולל הסקת מסקנות. בקהל נכח גם הרופא המטפל והוא הוסיף פרטים על הטיפול ועל הלקחים שנלמדו. יש שיתוף פעולה עם מחלקות אורתודונטיה ופרודונטיה בהצגות מקרים בסמינרים ובמעבדות. אחת לחודש משתתפים כל המתמחים בסמינר לניהול ושיווק המרפאה בהנחייתו של ד"ר מייקל כהן. ד"ר כהן ייסד מיזם של SSC (Seattle study club) שעיקרו הנחיה וייסוד קבוצות לימוד של רופאי שיניים ברחבי ארה"ב. חוויה יוצאת דופן הייתה לפגוש את פרופ' רלף יודיליס, שהספר שכתב במשותף עם פול שלוגר היה ספר הלימוד העיקרי בתקופת ההתמחות שלי.

מקרים, סמינרים מסוגים שונים, ועבודה במרפאה לפעמים עד שעות הלילה המאוחרות. המתמחים בשיקום הפה מבצעים בעצמם את כל עבודות המעבדה, כגון יציקות מתכת, בניית חרסינה, בישול תותבות ועוד, ולרשותם מעבדה משוכללת וטכנאי צמוד. בכל שנה מתקבלים שלושה מתמחים (יש מספר שווה של בנים ובנות) ופגשתי מתמחים מארה"ב, מקנדה, מהודו, מאנגליה, מיפן ומספרד. מרפאות המתמחים בשיקום ובפריו סמוכות זו לזו וקיימת דלת מקשרת המקלה על שיתוף הפעולה הצמוד. בהתמחות יש מערכות של CAD/CAM, החדישות ביותר, ויש דגש על שימוש בזרקונה ובחומרי חרסינה מתקדמים. יש מקום לשיפור בכיסאות הדנטליים ובניהוט שידע ימים טובים יותר, ואכן קיימת תכנית לשיפוץ יסודי של המרפאות בתמיכת אגודת הבוגרים של ההתמחות. לתכנית ההתמחות יש אגודת בוגרים פעילה ובכל 4 שנים נפגשים כל

PERIZONE™
PERIOPATCH®

PERIOPATCH® , אגד חדשני המיועד להקלה על תסמיני דלקת מקומית בחניכיים ובריריות הפה. PERIOPATCH® נצמד ישירות אל האיזור הפגוע ברקמה, סופח את הנוזלים המופרשים ממנו, מגן מפני גירויים נוספים ומעודד ריפוי טבעי ללא תופעות לוואי. המתרפא יחוש הקלה מהירה וניכרת ברמת הכאב.

| הגנה בטוחה.

זמן פנוי

חיבוק מפרגן מהמחבט מס' 1 של ישראל, דודי סלע, במעמד הזכייה בטורניר הארצי של ה-WMTS.

מי משחק טניס?

1. איגוד הטניס בישראל מקיים כל השנה ליגה לפי קבוצות גיל. בחודש ינואר מתקיים באילת טורניר מסכם שהוא הפנינג למשתתף ולמשפחתו.

www.ita.co.il/news.php?homepage

2. World medical tennis society (WMTS) הוא איגוד רופאים חובבי טניס. ישראל היא חברה באיגוד, ובמסגרתו מתקיים בכל אביב וסתיו טורניר במרכז הטניס ברמת-השרון. פעם בשנה מתקיים טורניר עולמי באירופה.

www.wmtstennis.org

3. המרכז לטניס בישראל, הפרוס ב-14 מרכזים ברחבי הארץ, מציע מסגרות לימוד למתחילים ולמתקדמים (כך אני התחלתי – מומלץ בחום). בירושלים יש שני מרכזים – במלחה ובמרכז לרנר בהר הצופים.

www.tennis.org.il

עדיין לא נרשמתם? זה הזמן לקום מהכיסא הדנטלי בסוף יום העבודה ולהתייצב במגרש. אז למה אתם מחכים?

רבים יודעים מה מצבה של מכבי תל-אביב בגביע אירופה בכדורסל או עד כמה היינו קרובים להשתתף במונדיאל האחרון. מעטים יודעים שנבחרת הטניס של ישראל (שאינן בה אף שחקן זר וכולה כחול-לבן, החל מהמאמן, דרך הקפטן וכלה באחרון השחקנים), הפכה בשנה שעברה לאחת מ-4 הנבחרות הטובות בעולם! כן, גם אני הייתי במעמד המדהים הזה ביד אליהו, בו דודי סלע, הראל לוי, והצמד אנדיוני גברו על נבחרת רוסיה שאך שנה קודם לכן ניצחה בגמר גביע דיוויס את נבחרת צרפת במגרשם הביתי של הצרפתים. בעיניי זה אומר שגם מדינה קטנה כשלנו, על כל אתגריה, יכולה לעשות זאת בספורט העולמי, ובגדול.

אך לטניס קסם גם כספורט עממי. אפשר ללמוד אותו בכל גיל, ולהפוך אותו לפעילות חברתית מהנה ביותר. כך גילו לי אליעזר אידלמן ופטר רוזנפלד ביום המחקר הפקולטאי בקיבוץ רמת רחל, בשנת ההתמחות האחרונה שלי. מאז למדתי שמי שנחשף לספורט הנפלא הזה גם לאחר שמלאו לו 18, יכול למצוא מסגרות רבות לשחק ולהתקדם. הנה המלצתי לכמה מהן:

הזמן הפנוי של אבינועם יפה

עם הנכד התל אביבי דוד, לו אני קורא King David, אנחנו מתראים בעיקר בביקוריו השבועיים אצלנו, ופעם בשלושה שבועות גם מבליים איתו אחר הצהריים אחד של איכות בתל-אביב. למה King David? ובכן, בטרם נולד דוד, החליט בני, אבא שלו, שיהיו לו עיניים כחולות ושער אדמוני, ולכן ייקרא דוד. בזכות דוד (הרועה בשושנים) למדנו ששושנים הם כינוי לעם ישראל.

השהות עם הנכדים (ללא נוכחות הוריהם) משוכבת נפש. המבט על התפתחותם בא ממקום בוגר ומנוסה. פטורים מהדאגה לצרכים השוטפים, תשומת הלב ממוקדת בהתפתחותם ובחוכמותיהם. הידעתם, למשל, למה התכוון דוד כשאמר "הפצע חלם"? הזמן הפנוי עם הנכדים הוא זמן איכות וכיף צרוף.

זמן פנוי הוא מתנה שניתן להשתמש בה למטרות שונות. הזמן הפנוי המועט שעומד לרשותי משמש במידה רבה כזמן איכות עם הנכדים (3) והנכדות (2). השהות עם הנכדים ממלא צורך שלנו ועזרה להורים העסוקים עד מעל הראש. אנחנו חולקים את זמננו עם הנכדים לפי העיקרון 'קצוב לבן על פי צרכיו'.

אחר צהריים אחד בשבוע אנחנו מבליים בהוד-השרון עם התאומים יותם ואריאל, בני שנה וחודשיים. אנחנו מקריאים להם סיפורים, מטיילים עמם כשמזג האוויר מאפשר זאת, ומסייעים בהאכלה, ברחיצה ובהשכבה.

עוד יום בשבוע מוקדש לשירה ונועה - עלמות צעירות בנות 6 וכמעט 5, שאיתן אנחנו משחקים ומבשלים ("משה בתיבה", פנטייק, פיצה ועוד), מקריאים להן ספרים, מרכיבים פאזלים (שאני מכין) ועוד, בהתאם לגיל.

King David

בוקר טוב עולם – יש ברבורים באגם

חוויותיהם של יעל ספיר ובעלה נועם בהולנד

צילומים: יעל ונועם

נתיב מיוחד לאופניים, הכול משולט והתנועה מתנהלת בסדר מופתי. כאילו 10 קבין של אדיבות ירדו לעולם והולנד לקחה תשעה מהם. והנה אנחנו כבר משייטים בנינוחות על איזה שביל בדרך. והשביל נמתח אל האופק בינות לגבעות המכוסות פרווה ירקרקה, מעלינו עננה אחת בודדה שנראית כמו כבשה שהלכה לאיבוד, אוושת העלים וקול סיכוב הדוושות המונוטוני הם הצלילים היחידים המלווים אותנו וכך אנו נעלמים אט אט אל האופק כשהרוח מברדרת את שערינו, בעצם לא ממש, אנחנו כנראה החנונים היחידים בכל הולנד שרכבו כל הטויל עם קסדות.

אחר הצהריים הגיע ואנחנו כבר בשערי העיירה שבה נשהה הלילה. מתברר שהניווט וההתמצאות הרבה יותר קלים ממה שסברנו בתחילה, כל המסלולים משולטים וההסברים המופיעים בחוברת המידע ובמפות מאפשרים לכל אחד למצוא את דרכו בקלות. אל הולנד, כאמור, הגענו אחרי שטיילנו באופניים בהרבה מקומות אחרים בעולם, וגילינו סוג אחר של חוויה, כזו המתנהלת לה בקצב אחר, רגוע ונינוח, כזו שלא מצריכה ניסיון מיוחד ברכיבה או כושר גופני של טריאתלט, כזו המתאימה לכל אחד שמחפש חופשה מזן אחר, חוויה של נופים, אוכל טוב ואנשים לבביים, על אופניים.

שבעה ימים תמימים בילינו בלב הנופים המדהימים של הולנד. שבוע של רכיבה נינוחה ורגועה לצד פלגי מים וגבעות שהירוק שלהן חורף את רשתית העין. יום אחרי יום של פסטורליה ברמות בלתי חוקיות. היה מטורף, בלי צורך בשום כימיקלים.

ראוי לומר כבר בתחילה: יעל ואני (נועם בשבילכם) כבר לא טירונים ברכיבת אופניים בחו"ל. ברזומה שלנו כבר יש חופשות באגם גארדה (איטליה), בלה-פלמה (באיים הקנריים) ובעוד כמה יעדים אקזוטיים. יש שיאמרו שחופשה הכוללת דיווש עצל על אופני טורנינג בשבילים שטוחים היא משהו שאינו הולם "חיות שטח" שכמותנו... אז שיגידו, בא לנו משהו ברגוע, ומי שחושב שלרכוב על אופניים בלי להעלות דופק לשמים זו פחיתות כבוד שיבושם לו.

את הלילה הראשון במלון מיצינו עד תום, ואחרי ארוחת הבוקר הדשנה יצאנו סוף סוף אל הרחוב. הדבר הראשון שאתה מבחין בו כשאתה בהולנד (חוץ מהשפה הבלתי אפשרית שלהם) היא העובדה שהולנד אכן מצדיקה את התואר "ארץ האופניים". כן, אנחנו יודעים שבבייג'ין יש קרוב לוודאי יותר רוכבי אופניים מבהולנד כולה. העובדה כי אופניים בהולנד הם כלי תחבורה שווה בן שווים מורגשת מיד. ראשית, לאופניים יש שבילים מיוחדים. נכון, גם בת"א יש כמה, אבל פה לצד כל כביש (פנימי, ראשי או בין עירוני) יש

ספר נשטע
פורים תשע"ב - מביב 2012

נא לא להפריע

אני והאופניים

"דור לדור יביע אומר"

איתן מרקוביץ'

המדור החביב עליי בעיתון "מה נשמע" הוא המדור שבו מוצגות משפחות של רופאי שיניים. גם אני בן למשפחה של רופאי שיניים, ותמיד מסקרן אותי לראות מתי תופיע משפחה של רופאי שיניים בסדר גודל כמו של משפחתי.

הסיפור של משפחתי בתחום רפואת השיניים הוא בן כמעט 80 שנה.

בשנת 1933 ברומניה, ילד קטן בן 11 נלקח על ידי אמו אסתר, אלמנה המטופלת בעוד שני ילדים קטנים, אל רופא השיניים של הכפר. המטרה איננה טיפול שיניים. הילד הקטן אמור לשמש כשוליייה וללמוד את המקצוע. כך יוכל לסייע לפרנסת המשפחה ויהיה "בן אדם". הילד הזה הוא אמיל מוסקוביץ', אחיו הבכור של סבי.

כך מתחיל סיפור של משפחה שהפכה את מקצוע רפואת השיניים ליותר ממסורת - לדרך חיים.

עברו מספר שנים של לימודי המקצוע, ואל אמיל מצטרף אחיו יעקב – סבי, הצעיר ממנו בארבע שנים.

שני האחים, בני 13 ו-17, לומדים ועוסקים ברפואת שיניים בעיירה קטנה בצפון רומניה. הם מגלים יוזמה, כישרון ובעיקר נחישות, ולומדים את רזי המקצוע. השניים עוברים בין הכפרים ועיקר העסקותם בעקירות ותותבות.

השנים הם שנים קשות, ערב פרוץ מלחמת העולם השנייה, רומניה עוברת גל של אנטישמיות ורדיפות. שני האחים מנסים לשרוד וממשיכים לעבוד ברפואת שיניים, בגלוי ובמחתרת.

בשנת 1945 נפרדות דרכיהם של האחים. אמיל מתחתן ועובר ללמוד רפואת שיניים באוניברסיטת בוקרשט. בתחילת שנות השישים הוא ומשפחתו עולים לארץ. הוא משתקע בחיפה ופותח שם מרפאה מצליחה שבה עבד עד סוף ימיו.

יעקב, שנשאר ברומניה. מתיישר לפי הקו הקומוניסטי. לאור כישוריו הוא מתמנה לנשיא תאגיד גדול בעירו באקאו, ובמסגרת התאגיד היו גם מרפאות ומעבדות שיניים. בשל היותו ציוני נלהב הוא מחליט לעלות לארץ, וכתוצאה מכך הוא נזרק מהמפלגה הקומוניסטית. ה"אש" של מקצוע רפואת השיניים עדיין בוערת בו והוא חוזר לעסוק במקצוע. הוא מתחיל לנהל מעבדת שיניים גדולה בעירו, אך למעשה הוא עוסק ברפואת שיניים הלכה למעשה.

בשנת 1964 עולה יעקב עם אשתו ושלוש בניו לישראל. כשנשאל בסוכנות למשלח ידו הוא אומר - מרפא שיניים.

בישראל נתקלו יעקב ומשפחתו בחבלי קליטה לא קלים. יעקב פותח מרפאת שיניים ומתחיל לגייס מתרפאים. באותן שנים, מעמדם של מרפאי השיניים אינו מוסדר לגמרי בחוק הישראלי. עם הרבה כישרון, תעוזה ומנהיגות מצליח סבי ללכד סביבו קבוצה של עשרות מרפאי שיניים הנאבקים, ובסופו של דבר מצליחים, להביא לשינוי בתקנות משרד הבריאות ולפתוח קורס להכשרת המרפאים והפיכתם לרופאי שיניים.

בשנת 1978 מסיים סבי את הקורס הראשון באוניברסיטת תל-אביב ובכך מגשים את חלומו - קבלת תעודה על היותו רופא שיניים בישראל.

באותה תקופה, לומד בנו הבכור יצחק – אבי, במחזור הראשון של הפקולטה לרפואת שיניים באוניברסיטת תל-אביב לאחר שלמד רפואה כללית באיטליה.

עבור אבי ללמוד רפואת שיניים היה הדבר הטבעי ביותר. את כל נעוריו העביר במרפאת אביו בבני-ברק, ובתור תחביב נהג לסייע בתיקון תותבות עבור המטופלים.

אבי החל את עבודתו המקצועית כרופא שיניים בדימונה, במסגרת התחייבותו לקופת חולים שתמכה בבית הספר לרפואת שיניים בתל-אביב ודרשה מבוגרי המחזור לעבוד בעיירות פיתוח. בתום ארבע שנים פתח מרפאה בכפר-סבא ובה הוא עובד עד היום.

בשנות השמונים בוחר אחיו הצעיר של אבי, בן ציון, לעסוק אף הוא ברפואת שיניים. הוא ואשתו רחל מסיימים את לימודי רפואת השיניים ברומניה ומתחילים לעבוד במרפאתו של סבי. בימים אלה מסיים בנם הבכור תומר את לימודי רפואת השיניים.

בשנות התשעים מסיים שי, בן הזקונים של המשפחה, את לימודי רפואת השיניים. הוא ואשתו לורי, אף היא רופאת שיניים, מצטרפים למרפאתו של סבי. מספר שנים לאחר מכן הם עוברים לניו-יורק וכיום הם מנהלים שם מספר מרפאות שיניים משגשגות.

בשנות האלפיים מגיע תורו של הדור השלישי להמשיך בשושלת המשפחתית. אני, הנכד הבכור, סיימתי את לימודי רפואת השיניים בהונגריה בהצטיינות בשנת 2005, ולאחר שלוש שנים של ניהול מרפאה בצה"ל התקבלתי להתמחות שאותה אני אמור לסיים בשנה הקרובה במחלקה לפריודונטיה בהדסה עין כרם. אחי הצעיר אלון סיים השנה את לימודי רפואת השיניים באוניברסיטת תל-אביב וכעת משתתף בתכנית ה-AGPP בהדסה ומתחיל את צעדיו הראשונים במרפאתו של אבי. הם אך לא נשלם.

בן ציון ותומר מרקוביץ'

רחלי מרקוביץ'

האגדה
לבית משפחת
מרקוביץ'

מימין: יצחק, איתן, ואלון מרקוביץ'

יעקב מרקוביץ' ואמיל מוסקוביץ', מייסדי השושלת

שי ולורי מרקוביץ'

ד"ר אפרים לוינר ז"ל (1943-2001)

היום קשה להם להתרגל לרופא שיניים אחר. הוא עשה את עבודתו במקצועיות ובמלאו תשומת הלב. היה בין הראשונים שהוסמך לטפל בהיפנוזה ונעזר בה רבות בעבודתו.

זמן רב הקדיש אפרים לתחביביו הרבים: ציד, ג'יפים, צילום, וקליעה למטרה.

המכוננית הראשונה שרכש היה ג'יפ, ומאז זוהה כבעל הג'יפ הראשון שחנה במגרשי החניה ב"הדסה". עם השנים השתכללו הג'יפים, ולוח השעונים של הג'יפ האחרון היה דומה יותר ללוח שעונים במטוס מאשר ללוח של מכוננית. את רוב הטיפולים בג'יפ עשה בעצמו ולא פעם היה עוצר בדרכים כדי לעזור לקולגה שנתקע בדרך עם מכסה מנוע פתוח ולא ידע מה עושים במצב כזה...

בתחילת שנות השבעים הקים "מועדון ג'יפים" והחל לטייל ברחבי סיני ובנגב – הוא היה בין הראשונים בארץ שהשתמשו ברכב שטח למטרתו המקורית.

כאשר מצא ג'יפ וויליס מפורק משנת ייצור 1942 רכש אותו,

בימים אלה מלאו 10 שנים לפטירתו של אפרים לוינר ז"ל, אך בלבם של בני משפחתו ומכריו הוא נמצא יום יום ושעה שעה. רבים נזכרים בו בחיך - בין אם אלה מטופלים או סטודנטים, חברים ללימודים או שותפים לאחד מתחביביו הרבים.

אפרים נולד בתל אביב. כשהיה ילד בילה שעות רבות במעבדת שיניים שהייתה מול ביתו, שם התודע לעולם רפואת השיניים ושם גמלה בלבו ההחלטה להיות רופא שיניים. בבית הספר התיכון "הרצליה", אהב במיוחד את המקצועות ביולוגיה וכימיה ונהג לבלות שעות רבות במעבדות.

עם סיום בית הספר התיכון התגייס לצה"ל ושירת כקצין בהנדסה קרבית. במלחמת ששת הימים נפצע פעמיים והוכר כנכה צה"ל. כשהשתחרר נרשם לבית הספר לרפואת שיניים וסיים את לימודיו בשנת 1970. פרופ' אינו שקי ז"ל הציע לו להצטרף למחלקתו ואפרים החל לעבוד בבית הספר לרפואת שיניים. במשך שנים ציין שהוא בר מזל כי הוא עוסק במקצוע שהוא מאוד אוהב – הוא ראה את היופי שבטיפול מוצלח ומורכב ובמטופל מרוצה, אהב מאוד את הקשר הבין-אישי עם המטופלים, ורבים מהם אומרים שעד

תמונה גדולה מימין: אפרים והסייעת דינה בן יקר מטפלים במתרפא מימין למעלה: דינה, אפרים, רותי קורן ולבנה חסון מימין למטה: אפרים ורוני לוינר משמאל: סגן אפרים לוינר במרפאה צבאית

שטיפלו בו. הוא חיפש את המומחים הטובים בארץ ובעולם ואת הטיפולים החדשים שאולי יעניקו לו עוד זמן, כמו כן הוא הכין טבלאות וגרפים של הבדיקות השונות שעבר ועקב אחרי התוצאות בצורה מקצועית. אולם בסופו של דבר המחלה הכניעה אותו. פטירתו של אפרים בטרם עת מלווה בהחמצה ענקית - אפרים היה אוהב חיים והיו לו תכניות רבות. הוא החמיץ את ההתפתחויות הטכנולוגיות שבלי ספק היו כובשות אותו. אין ספק שהיה רוכש את כל הציוד החדש ביותר בתחום רפואת השיניים ומאמץ את השימוש בו.

אמנם היו ברשותו מצלמות "ניקון" משוכללות אך ללא ספק היה מתמכר לצילום הדיגיטלי ולאפשרויות הרבות שהוא מציע. הוא היה בין הראשונים בארץ שרכשו טלפון נייד, וסביר להניח שהיה גם בין הראשונים לרכוש סמארטפון, אבל יותר מכל החמיץ את ההישגים המקצועיים המרשימים של ילדיו ואת ההנאה מנכדיו.

יהי זכרו ברוך.

והוציא תחת ידיו גי'פ משוחזר למופת, כולל כל האביזרים המקוריים שאותם קנה לאט לאט בארץ ובעולם. הוא היה בין החברים הראשונים ב"מועדון החמש".

גם לציד הקדיש חלק גדול משעות הפנאי שלו, בין אם בטיפול בכלי הנשק הרבים שהיו ברשותו ובין אם ביציאה לשטחי ציד. שירות מילואים במרפאת שיניים ברמת הגולן היה הזדמנות מצוינת לשלב את השירות הצבאי עם ציד...

אף פעם לא זנח את אהבתו לצילום. בתחילת הדרך הקים בבית מעבדה שבה פיתח את סרטי הצילום הראשונים והדפיס תמונות בשחור-לבן. בהמשך צילם בצבע, תיעד את טיוליו הרבים בארץ ובעולם והפיק קומפוזיציות מיוחדות.

בשנת 1977 חלה בסרטן. המחלה הקשה לא עצרה בעדו – הוא המשיך בעיסוקיו ולמרות הניתוחים הקשים והטיפולים הרבים – לא זנח את עבודתו עד החודש האחרון לחייו. הוא נסע לחו"ל, טייל בארץ, ונהנה מהימים שבהם היה משוחרר מכאבים או מטיפולים. במשך ארבע שנים וחצי "ניהל" את מחלתו, וכמו בכל תחום גם כאן למד וקרא והפך במהרה לשותף של הרופאים

"למכור" ו"לקנות" - תכנית טיפול

ד"ר רפי פישר - קבוצת יתד

4. הסגירה: בשלב הזה מגיע תהליך הפרסום והשיווק לרגע האמת. הוא חייב להיות ממוקד מטרה ולכלול שיח חופשי על עלויות וצורות מימון. בשלב זה מחליט המטופל האם המרפאה מתאימה לו ולאפשרויותיו הכספיות. מומלץ להסיר מהמטופל חסמים כספיים על ידי הצגת אפשרויות מימון כגון פריסת תשלומים. זה שלב השכנוע בתכנית הכספית. טיפול שלא נסגר ביום הבדיקה מחייב מעקב וניסיון נוסף להביא לידי שכנוע בצורך, בנחיצות ובאפשרויות לביצוע הטיפול במרפאה.

כדי שתהליך המכירה ימקסם את עצמו במרפאה, חשוב להקפיד באופן רציף על ניתוח הדינימקה במרפאה, לימוד מהצלחות, פגישות צוות סדירות, קביעת מדיניות מכירה ברורה, זיהוי מי מהצוות מסוגל לבצע כל אחד מהשלבים, מי מוביל ומי נשאר ברקע.

גם השתלמויות שיווקיות ושיחות עם עמיתים למקצוע ויועצים חיצוניים הן דרך בטוחה להצלחה של תהליך זה. אין תרופות פלא ואין מתכונים מנצחים.

ההבנה שהמטופלים הם אנשים ולא יחידות טיפול היא המפתח להצלחה.

עם הגעת מטופל למרפאה הגיע לסימום שלב הפרסום ומתחיל שלב השיווק והמכירה. הסכמה לגבי תכנית טיפול בין הרופא למטופל היא למעשה סיכום תהליך של "מכירה" שמבצע צוות המרפאה, ו"קנייה" שקונה המטופל. ברוב המקרים התהליך עבור המטופל הוא אמוציונלי ולא בהכרח רציונלי. יש ארבעה שלבים בתהליך מכירה:

1. קבלת המטופל במרפאה: השלב של הרושם הראשוני, יצירת רגש של שייכות. יש חשיבות מרובה לאופי המרפאה ולמבנה שלה, לחדר ההמתנה ולהופעה ולהתנהגות של הצוות.

2. זיהוי הצרכים והבדיקה: השלב הזה כולל איסוף נתונים ובו דואגים לשים את המטופל במרכז ה"במה". תשומת הלב צריכה להינתן לחוויית בדיקה, הכוללת התייחסות לרצונות המטופל ולבעיותיו.

3. ההצגה: השלב הזה כולל הקפדה על שפת גוף חיובית, התלהבות, שקט, מקצועיות ובהירות; שימוש בעזרים כגון מצגות ומודלים; שימוש במצלמה אינטרה-אורלית; התלבטויות יחד עם המטופל בעד ונגד הטיפול המוצע וטיפול בהתנגדויות הרפואיות. בשלב זה נכון להציג את הפתרון המתאים ביותר עבור המטופל ולא עבור הרופא. זה שלב השכנוע בתכנית הרפואית.

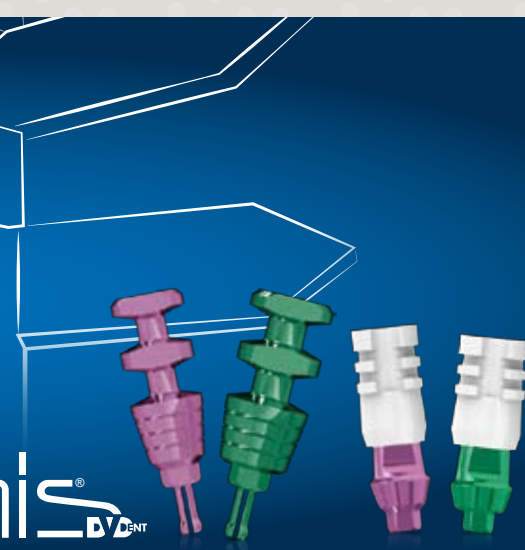
www.ytd.co.il   rafi@ytd.co.il

© MIS Corporation. All rights Reserved.

בכל דרך שתבחר. MAKE IT SIMPLE

הטרנספרים של MIS לפרוצדורות כף סגורה מאפשרים נמישות ודיוק מירביים. PRESSFIT מתחבר ישירות לשתל, ללא הברגה. הטרנספר המוברג מורכב ממבנה ומכיפת פלסטיק המוסרת עם חומר המיטבע. הקידוד בצבע מאפשר התאמה קלה ופשוטה לפלספורמת השתל. למידע נוסף למידע נוסף כנסו לאתר האינטרנט שלנו: www.mis-implants.com או צלצלו: 1-800-244-666 דיביזנט שיווק MIS ומוצרים דנטליים.

MIS® DENT

דברי חכמים

הטיפול - בחולה או במחלה?

הרב מרדכי דימנטמן

בעל תואר MA, מנהל המכון להכשרת מורים בישיבת "כרם ביבנה". מכשיר רבנים ומורים ב"בית מדרש לחינוך והוראה" במבשרת ציון

רבי יוחנן דורש (במסכת כתובות) את דברי יעקב אבינו לבנו יהודה:

"וּלְכֹן שְׁנַיִם מְחַלְבִּי" (בראשית מט, יב): טוב המלכין שיניים לחברו, יותר מהמשקהו חלב!

המחייך וחושף את לובן שיניו לחברו ומראה לו פנים שוחקות כאות אהבה וחיבה, גדול יותר ממי שמשקה את חברו בחלב.

הדאגה לצרכיו הנפשיים של הזולת, מעלתה גדולה יותר מהדאגה לצרכיו הפיזיים.

וכן כתוב באבות דרבי נתן: "...אם נתן אדם לחברו כל מתנות שבעולם ופניו כבושים בארץ - כאילו לא נתן לו כלום. אבל המקבל את חברו בסבר פנים יפות, אפילו אם לא נתן לו כלום - כאילו נתן לו כל מתנות שבעולם".

אמור מעתה, המטפל בחולה גדול מהמטפל רק במחלה!

המורים התחלפו. כמעט שכבר אין בבניין מורים מהגוורדייה הוותיקה. רופאים צעירים התבגרו, עלו בדרגה וקיבלו על עצמם אחריות על תכניות לימודים שונות.

הידעתם ששני בוגרים שלנו כבר מכהנים כדיקנים בשני בתי ספר ידועים בארה"ב, שלא לדבר על כך שמאז 1979 כל הדיקנים בירושלים הם מבין בוגרינו. יש מבוגרינו מספר לא מבוטל של מנהלי מחלקות, ולפחות שלושה הם מנהלי תכניות התמחות בשלושה בתי ספר ידועים בארה"ב. רבים אחרים מקרב בוגרינו מכהנים בתפקידים בכירים אחרים במערכות הוראה ומחקר בארה"ב ובאירופה. כל זה רק מוכיח שבית ספרנו ראוי, ולא בכדי הוא קיבל ציון לשבח מהנהלת הדסה אחרי שוועדה בינלאומית בדקה את רמת המחקר שלו.

בוגרים יקרים, חדשו את הקשר עם בית ספרכם. זמנו פגישת מחזור ותאמו את התאריך עם משרד הדיקן. בואו לבקר והביאו איתכם את בני הזוג ואת ילדיכם. אין לי ספק שתחזרו הביתה עם הרגשה טובה וגאוה רבה.

נח שטרן: nstern@cc.huji.ac.il

מחבריכם שסיימו איתכם את הלימודים התמחו בינתיים בארץ או בחו"ל? ודאי גם התחתנו והולידו ילדים. ויש גם כאלו שעזבו את מקצוע רפואת השיניים ובחרו בנושא תעסוקתי אחר. ובהם אולי מי שהיו חבריכם הטובים ביותר באותן שנים. אני חושב שהגיע הזמן לחדש את הקשר עם החברים מתקופת הלימודים ולו רק כדי להחליף מידע ולקבל צ'פחה וחיבוק לזכר הימים ההם. בית הספר שלך בימים ההם – הפקולטה לרפואת שיניים של האוניברסיטה העברית והדסה בירושלים, יכול לשמש פלטפורמה למפגש.

לאחרונה נפגשו שני מחזורים, מחזור 1991 ומחזור 1981, בין כותלי בית הספר. אחרי שטעמו את הטעם המתוק של המפגש, הם הבטיחו לעצמם חגיגת שחיכו זמן רב מדי ויש צורך להיפגש לעתים קרובות יותר. היו ביניהם בוגרים שלא הכירו את בית הספר מפני שלא ביקרו בו מאז סיום לימודיהם, וכידוע בית הספר עבר שינויים רבים הן במבנה והן במגמות שלו. הבניין התרחב לגובה ולרוחב, עבר שיפוצים פנימיים והתאים את המבנה למטרות לימוד מודרניות. בית הספר שלנו הוא אחד היפים, הנוחים והמתקדמים מסוגו בעולם. מערכות הלימוד השתנו בעקבות השינויים הרבים במקצוע רפואת השיניים, וכמובן גם

בינינו

מכתב לבוגרי ירושלים

בוגר/ת יקר/ה

52 מחזורים של רופאי שיניים כבר סיימו את לימודיהם בבית ספרנו משנת 1959 ועד היום. בשנים הראשונות היה מספר המסיימים כעשרה או מעט יותר, אבל בשנים האחרונות סיימו את לימודיהם לפחות 40 סטודנטים בכל שנה. האם אתם שומרים על קשר עם חבריכם לספסל הלימודים? האם אתם יודעים שחלק

בדרך לחיוך המושלם

respect

OrtoLacer®

משחת שיניים ושטיפת פה OrtoLacer
להגנה מירבית בזמן הטיפול האורתודונטי

דוא"ל orit.segev@taro.co.il

פקס

תרו תעשיה רוקחית בע"מ טל

